

samtykke fra skyldnerens arbejdsgiver, får mulighed for at ophæve pensionsordningen, selv om arbejdsgiveren ikke vil give samtykke til ophævelsen.

I de sager, hvor en arbejdsmarkedspension helt eller delvist vil skulle inddrages i gældssanerings sagen, må dette således ske på samme måde som for andre typer af pensionsordninger, der ikke kan genkøbes, dvs. ved en forlængelse af den periode, hvor skyldneren skal afdrage på den bestående del af gælden, eller ved, at skyldneren på anden måde end ved genkøb af pensionsordningen tilvejebringer et (engangs)beløb til kreditorerne.

Justitsministeriet er enig med Konkursrådet i, at der bør være mulighed for, at skifteretten ligesom i dag i særlige tilfælde efter en konkret vurdering af den pågældende pensionsordning og skyldnerens forhold i øvrigt helt eller delvist kan inddrage pensionsordningen i gældssanerings sagen, selv om der for så vidt ikke har været tale om uforholdsmæssige eller urimelige indbetalinger på ordningen. Formålet med den foreslåede er at undgå de særlige situationer, hvor en skyldner, der har en betydelig pensionsopsparing og derfor vil få usædvanligt gode økonomiske forhold efter udbetaling af ordningen, vil kunne få gældssanering, uden at pensionsordningen kan inddrages i gældssanerings sagen til fordel for kreditorerne. Det er hensigten, at reglen alene skal anvendes i særlige tilfælde med henblik på at undgå konkret stødende gældssaneringer. Der vil således f.eks. ikke kunne ske inddragelse af skyldnerens pensionsordning, hvis der alene er tale om en sædvanlig og almindelig arbejdsmarkedspension.

Justitsministeriet er også enig med Konkursrådet i, at der bør indføres en regel, der sikrer, at en udbetaling fra skyldnerens pensionsordning ikke uden videre inddrages fuldt ud som en indtægt for skyldneren i gældssanerings sagen. Et opsparat pensionsbeløb skal således reelt dække skyldnerens behov i en længere periode end gældssanerings afdragsperiode, og en fuldstændig inddragelse af udbetalingen f.eks. fra en kapitalpension, der kommer til udbetaling på én gang, vil tillige skabe en ubalance i forhold til udbetalinger fra en ratepension, hvor normalt alene en del af udbetalingerne i givet fald vil falde i afdragsperioden.

Justitsministeriet agter efter en vedtagelse af lovforslaget at udstede en bekendtgørelse om gældssanering, der bl.a. vil indeholde nærmere bestemmelser om fastsættelsen af skyldnerens budget og afdragsperioden, jf. pkt. 4.3.2 nedenfor. Der forventes i den forbindelse med udgangspunkt i Konkursrådets overvejelser og forslag fastsat regler om behandlingen i gældssanerings sagen af udbetalinger fra pensionsord-

ninger til skyldneren eller dennes ægtefælle eller samlever.

Justitsministeriet kan endelig tilslutte sig, at der bør udformes en lovregel, der i overensstemmelse med Pengeinstitutankenævnets praksis udtrykkeligt fastslår, at pengeinstitutter, forsikrings selskaber mv. ikke kan modregne i pensionsordninger, der ophæves som led i en gældssanering.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10, 11 og 14 (forslag til konkurslovens § 216, stk. 5 og 6, og § 222 a), og bemærkningerne her til.

4.3. Budgetforhold

4.3.1. Gældende ret

I forbindelse med en gældssanering vil skifteretten normalt nedskrive skyldnerens gæld til en vis procentdel af den oprindeligt pålydende værdi. Nedskrives gælden, skal skyldneren betale en vis del af sin fremtidige indtægt til de fordringshavere, som er omfattet af gældssanereringen. Den periode, hvor skyldneren pålægges at betale en vis del af sin indtægt til fordringshavere (afdragsperioden), fastsættes typisk til 5 år.

Dette forudsætter, at der inden, der afsiges kendelse om gældssanering, skabes klarhed over skyldnerens indtægter og udgifter samt, hvilke af disse poster der kan og skal indgå i budgettet for afdragsperioden.

Det er i konkursloven ikke angivet, hvilke udgiftsposter der kan medtages i budgettet. Der har i stedet udviklet sig en righoldig retspraksis vedrørende udarbejdelsen af skyldnerens budget. Budgettet opdeles i indtægter, hvor enhver form for husstandens faste og kendte indtægter som udgangspunkt skal medtages i budgettet, og udgifter, hvor en række faste og kendte udgifter, der er nødvendige til at opretholde husstandens beskudte livsførelse, medtages. Herudover skal husstanden have et uspecificeret beløb til nødvendige leveomkostninger, som f.eks. mad, tøj, aviser, tandlæge og fritidsaktiviteter. Dette udgiftsbeløb betegnes som rådighedsbeløbet, idet skyldneren selv har rådighed over anvendelsen.

Husstandens indtægter omfatter nettolønnen, dvs. lønindtægt fratrukket kildeskat, kirkeskat, ATP-bidrag, arbejdsmarkedsbidrag, bidrag til den særlige pensionsopsparing samt eventuelt bidrag til en overenskomst mæssig pensionsopsparing, hvor bidragene trækkes af arbejdsgiveren ved løn udbetalingen. Alle former for faste indtægter skal som udgangspunkt medtages i budgettet. Det gælder således også andre indkomsttyper som f.eks. dagpenge og pension, ligesom offentlige ydelser og indtægter vedrørende børn medtages i budgettet.